

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Pravni Sustav EU-a I Nacionalni Pravni Sustavi Nacionalni Pravosudni Sustavi > Belgium

Sadržaj omogućio
Belgija

Nacionalni pravosudni sustavi

Belgija

Ovaj odjeljak sadržava pregled organizacije sudova.

Organizacija sudbene vlasti – pravosudni sustav

Belgijski pravni sustav je sustav utemeljen na tradiciji građanskog prava i sastoji se od skupa kodificiranih pravila koja primjenjuju i tumače suci.

Organizacija sudova u Belgiji potpada isključivo pod saveznu odgovornost.

Načela

Prije predstavljanja sustava sudova u Belgiji, korisno je pogledati neka ustavna i opća načela koja se odnose na organizaciju pravosuđa.

Uz zakonodavnu i izvršnu vlast, Ustavom je uspostavljena sudbena vlast koju izvršavaju sudovi. Sudovi stoga predstavljaju neovisnu vlast uz ostale ustavne vlasti.

Sudbenu vlast izvršavaju sudovi u skladu s ustavnim i pravnim odredbama. Uloga je sudstva odlučivanje o predmetima. Stoga ono primjenjuje pravo: donosi odluke u građanskim sporovima, a kada osoba počin kazneno djelo primjenjuje kazneno pravo. Razlikuju se suci koji sude u predmetima na nižim i višim sudovima (*la magistrature assise/de zittende magistratuur*, „sitting judges”) od sudaca koji rade u Uredu državnog odvjetnika (*ministère public/openbaar ministerie*), koji u osnovi pokreću kazneni progon (*la magistrature debout/de staande magistratuur*, „standing judges”, poznati i kao *parquet/parket*, „the well of the court”).

Člancima 144. i 145. Ustava određeno je da su sporovi o građanskim pravima isključivo u nadležnosti sudova, a sporovi koji se odnose na politička prava isto tako u nadležnosti sudova, osim ako je zakonom predviđeno drukčije.

Sud ili drugo tijelo koje može donijeti presudu osniva se isključivo zakonom. Člankom 146. belgijskog Ustava određeno je da se ne mogu zasnovati nikakvi izvanredni sudovi ili komisije, bez obzira na njihov naziv.

Sudske su rasprave javne, osim ako bi se pristupom javnosti ugrozio moral ili mir. Ako je to slučaj, Sud to proglašava odlukom (članak 148. stavak 1. Ustava). Načelom javnih rasprava osigurana je transparentnost sudstva.

U sudskoj se odluci moraju navesti obrazloženja na kojima se sudska odluka temelji. Izriče se javno (članak 149. Ustava). Zahtjev iznošenja obrazloženja koji je uveden Ustavom i člankom 780. Zakonika o sudstvu (*Code Judiciaire/Gerechtiged Wetboek*) znači da sud mora odgovoriti na činjenične i pravne argumente koji su izneseni u podnescima stranaka. Obrazloženja se moraju navesti u cijelosti i biti jasna, precizna i dostatna. Zahtjev iznošenja obrazloženja, isto kao i neovisnost pravosuđa, štiti stranku u sporu od mogućih proizvoljnih radnji, a ona može odlučiti s obzirom na obrazloženja želi li uložiti žalbu prizivnom sudu ili Kasacijskom sudu (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*).

Člankom 151. stavkom 1. Ustava predviđena je neovisnost sudaca u izvršavanju sudačke dužnosti i neovisnost Ureda državnog odvjetnika u provođenju istraga i progona u pojedinačnim predmetima, osim prava nadležnog ministra da naloži progon i izda obvezujuće smjernice kaznenopravne politike, uključujući smjernice o politici istrage i progona.

Na temelju članka 151. stavka 4., suce imenuje kralj pod uvjetima i na način određen zakonom.

Suci se imenuju doživotno. Odlaze u mirovinu u zakonom određenoj godini starosti i primaju zakonom predviđenu mirovinu. Sudac može biti lišen svojega položaja ili suspendiran samo sudskom odlukom. Sudac može biti premješten isključivo imenovanjem na novu dužnost i isključivo uz njegovu suglasnost (članak 152. Ustava). Službenike Ureda državnog odvjetnika isto tako imenuje i razrješuje kralj (članak 153. Ustava).

Plaće članova sudstva određene su zakonom (članak 154. Ustava).

Suci ne mogu prihvatiti plaćeni položaj od vlade, osim ako obavljaju dužnost bez naknade, a položaj ne stvara neskladnost kako je utvrđeno zakonom (članak 155. Ustava).

Vrste sudova

U Belgiji postoji pet glavnih sudskih područja, a svako od njih u nadležnosti je jednog žalbenog suda: Bruxelles, Liège, Mons, Gent i Antwerpen.

Ta su područja podijeljena na sudske okruge (*arrondissements judiciaires*), od kojih svaki ima prvostupanjski sud (*tribunal de première instance*). U Belgiji postoji 12 sudskih okruga. U sudskom okrugu Bruxellesa postoje dva prvostupanjska suda, jedan na nizozemskom, a drugi na francuskom jeziku.

Osim toga, sudski okruzi imaju devet nižih radnih sudova (*tribunaux du travail*) i devet trgovačkih sudova (*tribunaux de commerce*).

Okruzi su podijeljeni na 187 sudskih kantona (*canton judiciaire*), od kojih svaki ima mirovnog suca (*justice de paix*).

Svaka od deset pokrajina, kao i upravni okrug glavnog grada Bruxellesa, ima porotni sud (*cour d'assises*). Porotni sud nije stalan sud. Saziva se svaki put kad je optužena osoba upućena na suđenje pred tim sudom.

Na temelju prirode i težine kaznenog djela, prirode spora i vrijednosti predmeta spora određuje se pred kojim se sudom vodi predmet

U nekim se slučajevima nadležni sud određuje na temelju prirode spora. Tako je mirovni sudac nadležan za sporove među susjedima, dok je prvostupanjski sud nadležan za razvode. U drugim slučajevima odgovarajući se sud određuje na temelju kategorije stranaka. Načelno se većina sporova među trgovcima upućuje na trgovački sud.

Nakon određivanja nadležnog suda potrebno je odrediti mjesto gdje će se predmet razmatrati.

U građanskim predmetima postupak se može voditi pred sudom boravišta tuženika ili pred sudom mjesta gdje je obveza preuzeta ili gdje bi se trebala izvršiti.

U kaznenim predmetima nadležan je sud mjesta gdje je počinjeno kazneno djelo, sud mjesta boravišta osumnjičenika ili sud mjesta gdje se osumnjičenika može pronaći. Ako je riječ o pravnoj osobi, nadležan je sud mjesta gdje je sjedište pravne osobe i sud u glavnom mjestu poslovanja.

Sudovi i njihova hijerarhija

Redovni sudovi organizirani su hijerarhijski. Struktura sudova je sljedeća:

4. KASACIJSKI SUD		
3. Prizivni sudovi	Radni sudovi	Prisjednički sudovi
2. Prvostupanjski sudovi	Radni tribunal	Trgovački sudovi

1. *Juges de paix*

Policijski sudovi

Presude sudova na nižoj razini nazivaju se *jugements/vonnissen*. Presude prizivnih sudova, radnih sudova, prisjedničkih sudova i Kasacijskog suda nazivaju se *arrêts/arresten*.

Građanski sudovi većinom se bave privatnim sporovima između osoba, bilo privatnim bilo pravnim.

Svrha je kaznenih sudova kažnjavanje počinitelja kažnjivih djela zakonom propisanim kaznama (kaznom zatvora, rada za opće dobro, novčanom kaznom itd.).

Postoje slučajevi kada se jedna od stranaka u sporu ne slaže s presudom. Razni pravni lijekovi dostupni su strankama u sporu ili, u nekim slučajevima, trećim osobama radi dobivanja nove presude. Pravni lijekovi dijele se na dvije kategorije: redovne pravne lijekove i izvanredne pravne lijekove.

Postoje dvije vrste redovnih pravnih lijekova: prigovor (*opposition/oppositie*) i žalba na utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primjenu zakona (*appel/hoger beroep*).

Postupkom prigovora tuženiku se omogućuje prigovor na presudu. U tom se slučaju predmet može ponovno razmotriti pred sudom pred kojim se predmet vodio.

Osim ograničenog broja slučajeva kada to nije moguće, žalba na utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primjenu zakona pravo je koje mogu ostvariti sve dotične stranke u sporu. Osuđenik, stranka koja traži odštetu, tužitelj, tuženik ili Ured državnog odvjetništva imaju mogućnost da se njihov predmet riješi po drugi put. Žalba se uvijek razmatra na sudu na višoj razini u odnosu na sud koji je donio početnu presudu.

U sljedećoj se tablici prikazuje pregled sudova koji razmatraju žalbe, ovisno o tome koje je tijelo izreklo presudu na koju se podnosi žalba:

Presuda		Žalba
Juge de paix	građanski predmeti	Prvostupanjski sud (građanski odjel)
	trgovački predmeti	Trgovački sudovi
Policijski sud	kazneni predmeti	Prvostupanjski sud (Kazneni sud)
	građanski predmeti	Prvostupanjski sud (Građanski sud)
Radni tribunal		Radni sud
Prvostupanjski sud		Prizivni sud
Trgovački sud		Prizivni sud

U fazi žalbe suci (prvostupanjskog suda ili prizivnog suda) razmatraju osnovanost predmeta po drugi i posljednji put i donose pravomoćnu odluku. Stranke međutim još uvijek imaju mogućnost uložiti žalbu na pogrešnu primjenu zakona (*pourvoi/cassatieberoep*) pred Kasacijskim sudom.

Pored redovnih pravnih lijekova postoje i „izvanredni” pravni lijekovi od kojih je glavni žalba na pogrešnu primjenu zakona pred Kasacijskim sudom. Žalba pred Kasacijskim sudom ne predstavlja treći stupanj postupka ili treći stupanj suda. Kasacijski sud ne ispituje činjenično stanje dotičnog predmeta, već njegovu sukladnost sa zakonom.

Osim prethodno navedenih sudova, u Belgiji postoje još dvije vrste sudova. Oni imaju nadzornu ulogu: Državno vijeće (*Conseil d'Etat/Raad van State*) i Ustavni sud (*Cour Constitutionnelle/Constitutionele Hof*). Državno je vijeće viši upravni sud i provodi nadzor nad upravom. Razmatra zahtjeve građana koji smatraju da neko upravno tijelo nije postupilo u skladu sa zakonom. Uloga je Ustavnog suda osigurati da su zakoni, uredbe i pravilnici u skladu s Ustavom i nadgledati ispravnu podjelu ovlasti među javnim tijelima.

Pravne baze podataka

Na [portal](#)u [sudbene vlasti Belgije](#) omogućen je pristup, između ostalog, presudama, zakonodavstvu i Službenom listu (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*).

Je li pristup bazama podataka besplatan?

Da, pristup je bazi podataka besplatan.

Druge poveznice

[Savezna javna služba za pravosuđe](#)

■ Posljednji put ažurirano: 28/07/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.